

קב"ץ

שיחות מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומתוקים, אשר מתוך הנחל נובע
מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם יזקון העדרים, להתחזק
בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

כפי ששמענו וקבלנו מפה קדשו של
מרן מוהרא"ש זי"ע

בענין פרשת כי תבא

יצא לאור ערב שבת פרשת כי תבא תשע"ה
על ידי תלמידי מתיבתא 'היכל הקדש' חסידי ברסלב
עיר הקדש ירושלים תונב"א

תכלה שנה וקללותיה

בהגיע שבת פרשת 'כי תבא' היה רגיל מוהרא"ש ז"ל לדבר הרבה מפרשת התוכחה הכתובה בפרשה זו, שעליה אמרו חכמינו הקדושים (מגלה לא ע"ב): 'עזרא תקן להם לישראל לקרות הקללות שבמשנה תורה לפני ראש השנה, על שם "תכלה שנה וקללותיה"'. ודקדק מוהרא"ש ז"ל, שיש להבין ענין זה, איך בקריאת פרשת התוכחה לבד, זוכין ש"תכלה שנה וקללותיה"?

והסביר מוהרא"ש ז"ל, שיש לאדם לדעת, שכל הקללות הן באמת ברכות עצומות, רק שהן מלבשות בלבושים שונים, שמבחוץ נראות כקללות, אבל מבפנים גנוזות ברכות, וצריכים להפך הקללה לברכה, כדרך שהופכים בגד מבפנים לבחוץ, וכמו שכתוב (דברים כג, ו): "ויהפך ה' לך את הקללה לברכה", כי הברכה כבר שמה, רק שנתהפכה ונראית מבחוץ כקללה, אבל מיד שמהפכים אותה מבפנים לבחוץ, רואים את הברכה בגלוי עצום, ולכן אף על פי שיש נוהגים לקרא התוכחה בקול נמוך ובמרוצה, אבל מנהג הרבה צדיקים, וכן נהג האריז"ל (מוכא בפרי

שיחות מוה"רא"ש

עץ חיים שער השבת סוף פרק יט), לקרא אותם בקול רם, כי כל דברי התורה הם שמותיו של הקדוש ברוך הוא, ומלבשות בכל מלה ברכות רבות עד בלי די, וכשאדם מתכוון לברכות המלבשות בתוכן, נמשכות עליו ברכות עצומות.

וספר מוה"רא"ש ז"ל, שהרב הקדוש בעל התניא זי"ע, היה רגיל לקרות בתורה בבית מדרשו, ופעם לא היה הבעל התניא זי"ע בבית מדרשו בשבת שקראו את התוכחה, וקרא איש אחר, ובאמצע הקריאה התעלף בנו, הרב הקדוש רבי דובער (האדמו"ר האמצעי מחב"ד זי"ע), ונפל חלשות, וכשהעירוהו, ושאלו אותו למה התעלף, ענה ואמר: 'כשאבא קורא את התוכחה, אני שומע רק ברכות, אבל כשאיש זה קרא שמעתי רק קללות וצרות, ומיד התעלפתי'... כי כן דרך הצדיקים, לשמוע את הברכות הגנוזות בתוך כל דברי תורה, ולהתעורר לדבקות הקדוש ברוך הוא על ידיהם.

ואמר מוה"רא"ש ז"ל, שכן נמצא מפרש בזהר חדש (פרשת פי תבא עג ע"ב), שכל הקללות של פרשת התוכחה, הם פלן ברכות, וכתוב

שם מעשה נורא עם רבי שמעון בר יוחאי והתלמידים, כי בשעה שהיו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר טמונים במערה במדבר לוד, נשאלה שאלה בבית המדרש, למה לא כתיב בסוף התוכחה של פרשת כי תבא שום נחמות, כמו שכתוב בסוף התוכחה של פרשת בחקותי, ולא ידעו התלמידים תשובה, ונצטערו מאד שאין רבי שמעון ביניהם, כי בודאי היה מתרץ להם שאלתם, והלך רבי יוסי בר רבי יהודה, ואמר ליונה אחת, לכי ועשי לי שליחות, ותקחי פתק עם שאלה זאת לרבי שמעון, ותביאי לי תשובה, ולקחה היונה הפתק והגיעה למערת רבי שמעון, וקרא רבי שמעון הפתק ובכה מאד עם רבי אלעזר בנו, על פרישותם מן החברים, שלא יכולים לדבר עמהם בדברי תורה, אבל בתוך כך הגיע אליהו הנביא, ואמר להם שיפסיקו לבכות, ויגלה להם סוד התוכחה ומה שגנוז בה, ואמר להם "כל הבטחות ונחמות דישראל בהני קללות כתיבי", משל למלך האוהב את בנו, ואף על פי שקללו והפכו, אהבת מעיו עליו, וכשמראה רגז וכעס חזק, אז הרחמנות שלו עליו, כך הקדוש ברוך הוא, אף על גב שקלל, אבל הם טובות גדולות, לפי שאלו הקללות היו באהבה, כמו אב האוהב את בנו, ומחזיק הרצועה

שיחות מוה"רא"ש

בְּיָדוֹ, אֲבָל הַמַּכּוֹת הֵן בְּרַחֲמִים, וְאָמַר לוֹ אֱלֹהֵינוּ, שְׂזַהֵו סוּד
הַפְּסוּק (דְּבָרִים כח, טא): "גַּם כָּל חָלִי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָּתוּב בְּסֵפֶר
הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעֲלֶם עָלֶיךָ עַד הַשְּׂמֹדֶךְ". – 'יַעֲלֶה' לֹא כְּתִיב, אֲלָא
'יַעֲלֶם', לְשׁוֹן הַעֲלָמָה, שְׂיִכְבַּשׁ וַיִּכְסֶה אוֹתָם בְּנִקְבַּב בְּמִקּוֹמָם, שֶׁלֹּא
יֵצְאוּ לַחוּץ, וַיְהִיּוּ נֶעְלָמִים וּמְכֻסִּים בְּנִקְבֵיהֶם וְכוּ', וְרַבֵּי שְׂמַעוֹן
כָּתַב כָּל זֹאת עַל פֶּתֶק, וְנָתַן אוֹתוֹ לְתוֹךְ פִּיהָ שֶׁל הַיּוֹנָה, וּשְׁלַחָהּ
חֲזָרָה אֶל הַחֲבָרִים, וְשִׂמְחוּ כָּל הַחֲבָרִים, שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא יִדְעוּ
הַמְּקוֹם שֶׁל רַבֵּי שְׂמַעוֹן בְּפַעַל מִמֶּשׁ, אֲבָל הַחֲבָרִים נִמְצְאִים עִמּוֹ,
וּמִתְעוֹרְרִים עַל יָדוֹ, וְהִיָּתָה שְׂמִחָה גְּדוֹלָה בִּיְנֵיהֶם, עַיִן שֶׁם כָּל
דְּבָרִים נִפְלְאִים אֵלֶּה בְּדַבְרֵי הַזֶּהָר.

וְאָמַר מוה"רא"ש ז"ל, שְׂאֵלוּ הֵם דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּמִיד כח
ע"ב): 'רַבֵּי אוֹמֵר, אֵיזָהוּ הִיא דְרָךְ יִשְׂרָאֵל שְׂיִבּוֹר לוֹ הָאָדָם, יֵאָהֵב
אֶת הַתּוֹכְחוֹת', שְׂכָל זְמַן שְׂתוֹכְחוֹת בְּעוֹלָם – טוֹבָה וּבְרָכָה בְּאֵין
לְעוֹלָם, וְרָעָה מִסְתַּלְקֶת מִן הָעוֹלָם; עַיִן שֶׁם. הֲרֵי מִפְרָשׁ,
שֶׁהַתּוֹכְחוֹת מְבִיאֹת טוֹבוֹת וּבְרָכוֹת לְעוֹלָם, כִּי בְּפִנְיֵמִיּוֹתָם הֵם
כֹּלֵן בְּרָכוֹת.

ואמר מוהרא"ש ז"ל, שלפי זה מובנים מאד דברי חכמינו הקדושים (מגלה לא ע"ב): 'עזרא תקן להם לישראל שיהו קורין קללות שבמשנה תורה קדם ראש השנה, כדי "שתכלה שנה וקללותיה"'. כי בזה שקוראים פרשיות אלו, ומאמינים שגנוזות בתוכן ברכות רבות, בזה כובשים ומעלימים כל הקללות בנוקבא דתהומא רבה, ומצמיחים מהם ברכות ונחמות, כדברי הזהר הנ"ל, וכלות כל הצרות, ומתחלת שנה חדשה וברכותיה.

ואמר מוהרא"ש ז"ל, שמובא בספרים הקדושים, כמה וכמה פרושים נפלאים על דברי התוכחה, להראות שהן כלן ברכות, ונתן מוהרא"ש ז"ל דגמא אחת, מה שכתוב בפרשת כי תבא (דברים כח, כא): "ידבק בך ה' את הדבר עד כלותך אותך מעל פני האדמה", ומפרש הרב הקדוש מראפשיץ זי"ע בספרו "זרע קדש", שמלבש בפסוק זה ברכה עצומה, ידבק בך ה' את הדבר, הקדוש ברוך הוא ידבק בך את הדבור, שתמיד תדבר אליו יתברך, בלי הפסק, עד שתגיע למדרגת כלות הנפש, שתכסף ותשתוקק אתריו יתברך בכלות הנפש ממש, שזהו עד "כלותך" אותך מעל פני האדמה, כי זהו עקר התכלית שיהיה אדם דבוק

שיחות מוהר"א ש"ש

כָּל כֶּף בְּדַבּוּר, עַד שֶׁלֹּא יִפְסִיק מְלוֹמַר תְּפִלוֹת זְמִירוֹת שִׁירוֹת
וְתִשְׁבַּחוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם, וְרַק בְּאִפְּן זֶה יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ
לְעֲנִינּוֹ בְּאַמֶּת, וְכִמוֹ שֶׁפַּעַם אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן
צו) שֶׁרְצוֹנִי שִׁיְהִיָּה לְאָדָם כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ הַתְּבוּדָדוֹת, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר
רַבִּי יוֹחָנָן (בְּרֵכּוֹת כ"א ע"ב): 'הַלֹּאִי שִׁיתְּפַלֵּל אָדָם כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ',
הֵינּוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ, וּבְכָל אֲשֶׁר עוֹשֶׂה, הֵן
בִּישִׁיבְתוֹ בְּבֵיתוֹ, וְהֵן בְּהִלְיַכְתּוֹ בַּדֶּרֶךְ, תָּמִיד יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְרַק בַּדֶּרֶךְ זֶה, מַגִּיעִים אֶל מַדְרַגַת צַדִּיק וְחַסִּיד, לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת, וְכִמוֹ שֶׁהֵעִיד רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ק)
עַל כַּמָּה וְכַמָּה צַדִּיקִים, שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם אֲלָא עַל יְדֵי
שֶׁדַּבְּרוּ הֶרְבֵּה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מְרַאפְּשִׁין זִי"ע
מִבֵּיא שָׁם מַה שֶׁשָּׁמַע מִרְבוֹ הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ הֶרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ
מְלִיזְעַנְסֶק זִי"ע (וְהוּא נִמְצָא בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "נַעַם אֱלִימֶלֶךְ" רִישׁ פְּרִשְׁת וַיִּשְׁלַח),
בְּעֲנִין זֶה, לְפָרֵשׁ מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא כ' ע"א) וּכְבָר
צָעַק הַכֹּהֵן "אֲנָא ה'" וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ עַד בִּירִיחוֹ, שֶׁלֹּא בְּפַעַם אַחַת
זָכָה הַכֹּהֵן לְהִגִּיעַ לְכָל מַדְרַגוֹתָיו וְהַשְׁגוֹתָיו, רַק הָיָה רָגִיל לְצָעַק
הֶרְבֵּה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ "אֲנָא ה'", עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כֵּהֵן גְּדוֹל, וְ"נִשְׁמַע
קוֹלוֹ בִּירִיחוֹ", פְּרוֹשׁ, לְהַעֲלוֹת רִיחַ נְחוּחַ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה

דָּבַר שְׂצָרִיכִים לְעֵבֶד עָלָיו בְּהִתְמַדָּה גְדוֹלָה, לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה מְלַבֵּשׁ בְּתוֹךְ הַפְּסוּק "יְדַבֵּק ה' בְּךָ אֶת הַדְּבָר" שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְדַבֵּק אוֹתְךָ כָּל כֶּךָ בַּדְּבוּר, עַד כְּלוֹתְךָ אוֹתְךָ מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וְגו', וְתִבּוֹא לִיְדֵי כְלוֹת הַנֶּפֶשׁ, שְׁכַמְעַט תִּפְרַח מִמֶּךָ נִשְׁמָתְךָ, מֵרַב גְּעֻגוּעִים וְכִסּוּפִים אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכִמּוֹ שִׁפְעִים אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תכה ובהשְׁמָטוֹת) שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל כָּל כֶּךָ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שְׂיִצְעַק אָנָּה תִקְשֹׁר אוֹתִי כִּי אֲנִי נֶעֱשֶׂה חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת בְּעֵבֹר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְשִׁמוּעַ בְּדַבְרֵי הַצְּדִיקִים, וְלִהְפֹךְ כָּל הַקְּלָלוֹת לְבִרְכוֹת.